

گفت‌وگو با «رضا پدیدار» عضو هیئت نمایندگان و رییس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران و مدیرعامل آیسکوگروپ (ISCO Group)

بازماندگی از تکامل صنعتی

مطالعات انجام شده بخش‌های خصوصی و تعاونی توان اجرایی و مدیریت ۵۶ درصد از اقتصاد ملی کشور را دارند، اما تنها ۱۵ درصد آن در دست بخش خصوصی است؛ یعنی اینکه از ۴۱ درصد ظرفیت بخش خصوصی استفاده نمی‌شود و به عبارتی بخش خصوصی در ایران در حال حاضر بیکار است. مشروح گفت‌وگو با رضا پدیدار در ادامه قابل مطالعه است.

اگر کشورمان دچار محدودیت‌های تحریمی نمی‌بود، با توجه به تحولات مختلف اقتصادی، فناوری، اجتماعی و غیره، امروز روند تکامل صنعتی آن متفاوت بود. فعالیت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی در درجه اول و سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی در مرتبه بعدی از جمله فعالیت‌های اثرگذارتر در روند توسعه بوده است، بویژه که واقعیت‌های خاص حوزه انرژی و شناسایی نقاط قوت و ضعف آن می‌تواند یک فرآیند اثرگذار در نظام اقتصادی و زمینه‌های اجرایی به وجود آورد که منجر به یک نظام تعاملی بین دولت و بخش خصوصی در درون کشور و پس از آن بین ایران و کشورهای منطقه و جهان شود و حرکت به سمت صنعتی شدن را کامل کند. رضا پدیدار عضو هیئت نمایندگان و رییس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران و مدیرعامل آیسکوگروپ همچنین می‌گوید که نمی‌توان گفت که ایران صنعتی نشده است، اما این سؤال مطرح است که چرا ما به سمت صنعتی شدن کامل حرکت نکرده‌ایم؟ گزارش‌های سازمان‌های مختلف پژوهشی، متضمن بررسی عملکردها نشان از این دارد که اهداف برنامه‌های توسعه اقتصادی کشور، محقق نشده است؛ به عنوان مثال تحقق اهداف در برنامه چهارم توسعه اقتصادی و اجتماعی حداکثر ۶۰ درصد، در برنامه پنجم کمتر از ۶۰ درصد و در برنامه ششم کمتر از ۵۰ درصد بوده است. با وجود تحریم‌ها نمی‌توانیم با شرکت‌ها در کشورهای صنعتی مبادله داشته و پول و دانش فنی جابه‌جا کنیم. تحریم راه‌ها را بسته و عامل بازدارنده در تقویت و توسعه عملکرد بویژه صنایع کوچک و متوسط است.

◆ اصولاً عوامل مؤثر در توفیق یا عدم توفیق یک بنگاه صنعتی کدامند؟

مدل‌های روزآمد قرن حاضر مبتنی بر داده‌های اطلاعاتی است؛ یعنی دیتا. در حال حاضر در دنیا، دیتاها حرف اول را می‌کنند؛ به عبارت دیگر موفقیت مردم در کره خاکی بر اساس داده‌های اطلاعاتی متقن، مناسب و تعیین‌کننده‌ای است که زمینه‌ساز فراهم‌آوری خواسته‌ها، رشد فکری و اقتصادی می‌باشند. اکنون که در هزاره سوم قرار داریم فارغ از این‌که دانش در این هزاره خیلی مهم است، اما حرف اول را داده‌ها و اطلاعات می‌زنند. به روزرسانی داده‌ها در ابتدا

او بر اهمیت به‌روزرسانی دانش، اطلاعات و داده‌ها تأکید کرده و می‌گوید که امروزه اطلاعات و داده‌های متقن و تعیین‌کننده است که زمینه‌ساز فراهم‌آوری خواسته‌ها و رشد فکری و اقتصادی می‌باشد. بیش از دو دهه است که به‌روزرسانی داده‌ها لحظه‌ای شده است. بر اساس آخرین آمار معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، تعداد ۶۵۰۰ شرکت دانش‌بنیان در کشور به ثبت رسیده است که بیش از دو سوم آن‌ها غیرفعال هستند؛ دلیل آن عدم به‌روزرسانی اطلاعات و داده‌ها در آن‌هاست.

وی یادآوری می‌کند که ۸۵ درصد اقتصاد ملی کشور در اختیار دولت و شرکت‌های خصوصی است و بر اساس

مدل توسعه

صنعتی به‌طور

کامل بر اساس

آمایش سرزمین

شکل نگرفته

است؛ به همین

دلیل است که

ضریب توسعه در

کشور ما نسبت به

کشورهای منطقه

پایین‌تر است.

برای رفع موانع

ابتدا باید در

کشور تمرکززدایی

صورت گیرد و به

سمت کم‌رنج

شدن نقش دولت

در اقتصاد حرکت

کنیم و بعد نوبت

خلق اکوسیستم

جدید و بکارچه

و توسعه

مدل‌های جدید

کسب‌وکار است.

بهبتر است،
بهینه‌سازی
شیوه‌های
جایگزین تولید
و مصرف انرژی
نظیر برق،
گازوئیل، بنزین
و... از طریق
شکل‌گیری یک
سری شرکت‌های
خدمات انرژی
در کشور که
کنترل جریان
بهینه‌سازی
برای مبدل‌های
ساخت کاهش
مصرف انرژی
را به عهده
بگیرند، انجام
شود که نتیجه
آن صرفه‌جویی
۳۰ تا ۵۰ درصد
در مصرف انرژی
است. همچنین بر
ارائه راه‌حل‌های
نوآورانه تولید
و مصرف انرژی
تأکید می‌شود.

به‌روز شده در اختیار آن‌ها بود، قطعاً موفق‌تر عمل می‌کردند.

◆ سرمایه‌های کشور چقدر به سمت تولید رفته است، شما چه ارزیابی و تحلیلی بر این روند دارید؟

متأسفانه در این مورد خبر خوبی برای شما ندارم، بهره‌گیری از سرمایه‌های کشور با وجود برنامه‌های توسعه‌ای که در کشور تدوین و اجرا شده است، موفق نبوده است. بر اساس آخرین مطالعات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی از برنامه‌های چهارم، پنجم و ششم توسعه اقتصادی کشور، پیش‌بینی‌ها و اهداف به‌طور کامل محقق نشده است؛ به‌طوری که تحقق اهداف برنامه چهارم، حداکثر ۶۰ درصد، برنامه‌های پنجم کمتر از ۶۰ درصد و برنامه ششم کم‌تر از ۵۰ درصد بوده است. یکی از محدودیت‌هایی هم که مطرح کرده‌اند، تحریم بوده است که این محدودیت اجازه نداده که برنامه پیاده و سرمایه‌گذاری انجام و درآمدهای لازم به دست آید. برای مثال یکی از موارد مهم سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی در بخش بالادستی صنایع نفت، گاز و پالایشی بوده است که در برنامه ششم توسعه، با هدف‌گذاری بیش از ۲۵۰ میلیارد دلار، کمتر از ۵۰ میلیارد دلار از آن محقق شد! سایر برنامه‌ها نیز به همین شکل. در مجموع گزارش‌های عملکردی سازمان برنامه کشور، سازمان

سالانه، بعد به صورت فصلی و سپس به صورت ماهیانه صورت می‌گرفت، ولی در حال حاضر که ما با هم صحبت می‌کنیم بیش از دو دهه است که به‌روزرسانی داده‌ها لحظه‌ای شده است لذا در هر مقطعی که از فرایند کاری، اجتماعی و توسعه قرار می‌گیریم، باید سعی کنیم داده‌های مربوطه را به‌روزرسانی کنیم. در حوزه‌های صنعتی، بنگاه‌ها مدل‌های اجرایی و عملیاتی دارند که بر اساس آن هدف‌گذاری کلی انجام می‌دهند که شامل سیاست‌گذاری‌هایی است که روی فرآیند دستیابی به محصول انجام می‌شود. توفیق شرکت‌های دانشی و صنعتی درگرو به‌روزرسانی دانش و اطلاعات به‌دست‌آمده و ترکیب آن با دانش و نوآوری در سطح ملی و بین‌المللی جهت تأمین خواسته‌های خود در زمان حال و ترسیم دورنمای خود در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت است که ارتباط مستقیمی با زمان و سرعت دسترسی آن‌ها به دیتا و اطلاعات دارد. بر اساس آخرین آمار معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، ۶۵۰۰ شرکت دانش‌بنیان در ایران به ثبت رسیده است که بیش از دو سوم آن‌ها غیرفعال هستند که دلیل آن عدم به‌روزرسانی اطلاعات و داده‌ها در آن‌هاست. درست است دلایل دیگری همچون نداشتن پول، ابزار، حمایت و... وجود دارد، اما به اعتقاد بنده با وجود همه این محدودیت‌ها اگر اطلاعات

مدل توسعه صنعتی به‌طور کامل بر اساس آمایش سرزمین شکل نگرفته است؛ به همین دلیل است که ضریب توسعه در کشور ما نسبت به کشورهای منطقه پایین‌تر است. برای رفع موانع ابتدا باید در کشور تمرکززدایی صورت گیرد و به سمت کم‌رنگ شدن نقش دولت در اقتصاد حرکت کنیم و بعد نوبت خلق اکوسیستم جدید و یکپارچه و توسعه مدل‌های جدید کسب‌وکار است. لازمه حرکت به سمت پایداری در اقتصاد ملی، ابتدا کاهش شدت مصارف انرژی، دوم بهینه‌سازی مصرف انرژی، سوم کربن‌زدایی است که در حال حاضر دنیا روی آن کار می‌کند و در آخر حرکت به سمت دنیای دیجیتال و فناوری‌های روزآمد و فراگیر شدن دیتاها بر اساس مدل‌های انقلاب صنعتی چهارم در حوزه‌های مختلف با اولویت حوزه انرژی است؛ به عبارتی از مرحله رشد روزافزون مصرف انرژی و هدر رفت بالای آن به سمت بهینه‌سازی مصرف انرژی و استفاده از تجهیزات پربازده حرکت کنیم. در حال حاضر اقتصاد ما بر اساس سوخت‌های فسیلی است. لازم است در دو دهه آینده تمرکز اقتصاد از انرژی فسیلی به اقتصاد کم‌کربن و انرژی‌های تجدید پذیر تغییر پیدا کند که لازمه آن بهره‌گیری از توان بخش خصوصی بویژه شرکت‌های نوپا و استارت‌آپ‌هاست تا به کمک آن‌ها به یک تعامل جدیدی بین تولید و مصرف دست پیدا کنیم که در واقع یک حرکت پویا به سمت مدل‌های کسب‌وکار مشتری محور و نه مدل‌های تولید محور، باشد.

در مجموع در حال حاضر کشور ما وابستگی شدید به سوخت‌های فسیلی دارد که هم بازدهی پایین و هم آلودگی بالایی دارد؛ لذا لازم است به سمت انرژی‌های نو حرکت کرده و افزایش بهره‌وری و تنوع در منابع ایجاد کنیم. از طرفی مکان‌های تولید و توزیع حوزه انرژی را باید بررسی کنیم. لزوم تولید و توزیع انرژی با هزینه و بهره‌وری مناسب در مناطق دوردست و محروم، لزوم ارائه راه‌حل‌های نوآورانه در جهت پاسخگویی به تغییرات اقلیمی از جمله محدودیت‌های بارندگی، آب‌های جاری و زیرزمینی و ... و چالش‌هایی که کشور با آن روبه‌روست؛ و لزوم افزایش هوشمندی و ارائه راه‌حل‌های نوآورانه برای بهینه‌سازی مصرف انرژی به ترتیب با اولویت خانگی، اداری و صنعتی انکارناپذیر است؛ شدت مصرف انرژی خانگی در ایران ۵/۷ برابر شدت مصرف انرژی خانگی در جهان است!

همان‌طور که اشاره کردم جمع‌آوری، تحلیل و تمرکز کلان داده‌ها و اطلاعات برای مدیریت کشور به صورت پراکنده انجام می‌گیرد. برای درک واقعیت‌ها و برطرف کردن لازم است مسائل و راهکارهای جدیدی برای موضوعات استراتژیک کشور پیش‌بینی کرده، به تصویب رسانده و به مرحله اجرا

بازرسی کل کشور، مرکز پژوهش‌های مجلس و سایر مراکز تحقیقاتی نشان از این دارد که هدف‌گذاری‌هایی که در امر سرمایه‌گذاری برای توسعه در کشور صورت گرفته است، محقق نشده است.

◆ چرا ایران صنعتی نشده است؟

نمی‌توانیم بگوییم که ایران صنعتی نشده است، شاید باید بگوییم چرا ما به سمت صنعتی شدن کامل حرکت نکرده‌ایم. به اعتقاد بنده ما باید عوامل و زیربنایی را که می‌توانند نقش مؤثر در امر توسعه داشته باشد را بررسی و شناسایی کنیم. با توجه به اینکه کشور ما به هر حال چهارمین کشور دارنده منابع هیدروکربنی بویژه محصول نفت خام و دومین کشور دارنده منابع گازی در جهان است، نقش انرژی به‌عنوان پیشران کلیه فعالیت‌های صنعتی و اقتصادی بر هیچ‌کس پوشیده نیست و اگر ما بخواهیم یک بررسی تطبیقی با سایر حوزه‌ها داشته باشیم، با توجه به تخصص و آشنایی که داریم، به اعتقاد بنده نقش حوزه انرژی هم پررنگ‌تر و هم اثرگذارتر نسبت به سایر فعالیت‌ها خواهد بود. اگر کشور ما دچار محدودیت‌های تحریمی نمی‌بود، با توجه به تحولات مختلف اقتصادی، فناوری، اجتماعی و غیره امروز روند تکامل صنعتی کشور متفاوت بود. همان‌طور که می‌دانید رشد شهرنشینی در کشور ما نسبت به خیلی از کشورهای حوزه خاورمیانه، شمال آفریقا و کشورهای اوراسیا افزایش پیدا کرده، الگوی مصرف ما تغییر کرده است، میزان مصرف‌گرایی ما افزایش پیدا کرده، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین خیلی رشد کرده و آن وقت چالش‌ها و مسائلی جدید برای محیط‌زیست نیز ایجاد شده است. وقتی همه این‌ها را کنار هم قرار دهیم و بگوییم کدام یک از فعالیت‌ها در روند توسعه اثرگذارتر بوده است؟ به اعتقاد بنده، یک: سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی و دو: سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی. به این دلیل که واقعیت‌های خاص حوزه انرژی و شناسایی نقاط قوت و ضعف این حوزه می‌تواند یک فرآیند اثرگذار، هم در زمینه اجرایی و هم در نظام اقتصادی به وجود آورد که منجر به ایجاد یک نظام تعاملی، اول در درون کشور، بین دولت و بخش خصوصی و سپس بین ایران و کشورهای منطقه و بین ایران و کشورهای جهان شود و حرکت به سمت صنعتی شدن را کامل کند.

◆ به نظر شما مدل توسعه صنعتی در کشور، چه میزان مبتنی بر آمایش سرزمین شکل گرفته است، موانع توسعه منطقه‌ای بر اساس آمایش سرزمینی که امری کاملاً داخلی است را در چه می‌دانید؟

در حال حاضر
بخش خصوصی
در سید مدیریت
اقتصاد کشور
نقش ۱۵ درصدی
دارد و ۸۵
درصد اقتصاد
ملی کشور در
اختیار دولت،
صندوق‌های
بازنشستگی
و شرکت‌های
خصولتی است و
لازمه رسیدن به
توسعه، این است
که از نقش دولت
و صندوق‌های
بازنشستگی و
خصولتی در
اقتصاد کم کنیم
و به نقش بخش
خصوصی اضافه
کنیم.

کنیم و به نقش بخش خصوصی اضافه کنیم. بر اساس مطالعات انجام شده در مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، بخش‌های خصوصی و تعاونی در ایران توان اجرای ۵۶ درصد از اقتصاد ملی کشور را دارند، اما سهم ۱۵ درصدی دارند؛ یعنی از ۴۱ درصد از ظرفیت بخش خصوصی استفاده نمی‌شود. بخش خصوصی در ایران در حال حاضر بیکار است؛ شرکتی که بنده مدیریت آن را عهده‌دار هستم، با پشتوانه ۶۰ ساله، در یک ساختمان پنج طبقه در تهران قرار دارد که نصف طبقات آن خالی است و هر روز نیروهای ما بیکارتر می‌شوند. استان کرمان نیز پتانسیل زیادی دارد. بر اساس مطالعاتی که در مرکز پژوهش‌ها انجام شده، به لحاظ ثروت ملی و ذخایری که در این استان وجود دارد، می‌تواند تأمین یک چهارم تولید کشور را عهده‌دار شود.

◆ تولید مشترک در جهان امروز به چه معناست، آیا الگو یا الگوهای مناسب برای کشورمان می‌توان نشان داد؟

در هزاره سوم یعنی بعد از سال ۲۰۰۰ در اکثر نقاط جهان، تولید مشترک، زمینه‌ساز رشد و موفقیت خیلی از کشورها شده است و این اتفاق در قدم اول در اروپا افتاد و در ادامه در آمریکای جنوبی که به واسطه آن توانسته‌اند به راندمان و بهره‌وری بالایی دست پیدا کنند. همان‌طور که می‌دانیم هر کشوری دارای یک سری توانایی‌هایی است؛ برای مثال کشور چین از طریق تولید مشترک به قدرت اقتصادی حال حاضر دست پیدا کرده است؛ در واقع چین نیروی انسانی بسیار ارزانی در اختیار داشت و با وجود دارا بودن بخشی از منابع و مواد اولیه، دانش و تکنولوژی لازم را نداشت، لذا با عقد قراردادهایی با کشورهایی مثل کره، ژاپن، آمریکا و سایر کشورهای جهان، نیروی انسانی و مواد اولیه ارزان را در اختیار آن‌ها قرار دهد و آن‌ها با استفاده از دانش فنی خود، در چین شرکت‌ها و کارخانه‌هایی ساختند و حالا از این طریق، چین به رتبه غول قدرت اقتصادی جهان رسیده است. به اعتقاد بنده راز و رمز موفقیت کشور ایران تولید مشترک است، همان‌طور که قبل از پیروزی انقلاب این تجربه را شروع کردیم، ولی ناقص ماند از این طریق می‌توانیم راندمان فعالیت‌هایمان را به دو تا سه برابر افزایش دهیم و نکته مهم این است که تولید مشترک با خودش بازاریابی و فروش تضمین شده خواهد داشت. کشور ما با وجود قابلیت‌های زیاد، نیروی انسانی دانشمند و فعال و دارا بودن مواد اولیه در استان‌های مختلف می‌تواند از طریق تولید مشترک به قدرت اقتصادی بالا، حداقل در سطح خاورمیانه و منطقه تبدیل شود.

برسانیم، کما اینکه مسائل و راهکارهای جدید در کشورهای پیشرفته به عنوان موضوعات استراتژیکی از طریق همه دستگاه‌های اجرایی مورد تصویب قرار گرفته و بر لزوم اجرای آن‌ها صحنه گذاشته می‌شود. در حال حاضر که وابستگی شدید ما به انرژی است و تابستان امسال قطعاً قطعی برق خواهیم داشت، لازم است شدت مصرف انرژی را نمی‌خواهیم بگوییم نصف، فقط کافی است ۱۰ درصد کاهش دهیم. شدت مصرف انرژی در اتومبیل‌هایمان را که نسبت به اروپا دو برابر است، به یک و نیم برابر کاهش دهیم. در مجموع بهتر است، بهینه‌سازی شیوه‌های جایگزین تولید و مصرف انرژی نظیر برق، گازوئیل، بنزین و ... از طریق شکل‌گیری یک سری شرکت‌های خدمات انرژی در کشور که کنترل جریان بهینه‌سازی برای مبدل‌های ساخت کاهش مصرف انرژی را به عهده بگیرند، انجام شود که نتیجه آن صرفه‌جویی ۳۰ تا ۵۰ درصد در مصرف انرژی است. همچنین بر ارائه راه‌حل‌های نوآورانه تولید و مصرف انرژی تأکید می‌شود.

◆ به نظر شما شرکت‌های موفق چه درس‌هایی برای تنظیم و تدوین استراتژی و انجام اقدامات اجرایی بویژه برای شرکت‌های نوپا و کارآفرینان سنتی دارند؟

استفاده از سیستم‌های هوشمند که هم برای مدیریت و هم برنامه‌ریزی مورداستفاده قرار می‌گیرند و به واسطه آن‌ها شرکت‌ها با سرمایه کمتر، تکنولوژی بالاتر و دانش روزآمد به موفقیت و توسعه دست پیدا می‌کنند و همچنین انتقال دانش و تعامل سازنده که از درون کشور از طریق شرکت‌های موفق که در داخل وجود دارند و از بیرون، شرکت‌ها و فعالیت‌هایی که در خارج از کشور هستند باید صورت گیرد. موضوع تعامل از آن جهت اهمیت دارد که هر روز تکنولوژی‌های جدیدی جهت کاهش هزینه و افزایش راندمان تولید به کار گرفته می‌شود که شرکت‌های ما به آن بی‌توجه هستند. از طرفی دیگر اتفاقی که باید در کشور بیفتد و من دولت و شرکت‌های دولتی را مسئول و مقصر می‌دانم، این است که از بخش خصوصی پشتیبانی نمی‌شود. لازمه حرکت به سمت توسعه، اشتغال‌زایی و جلوگیری از بیکاری، پشتیبانی همه‌جانبه دولت از بخش خصوصی است. در حال حاضر بخش خصوصی در سبب مدیریت اقتصاد کشور نقش ۱۵ درصدی دارد و ۸۵ درصد اقتصاد ملی کشور در اختیار دولت، صندوق‌های بازنشستگی و شرکت‌های خصولتی است و لازمه رسیدن به توسعه، این است که از نقش دولت و صندوق‌های بازنشستگی و خصولتی در اقتصاد کم

کشور ما
در صنعت
خودروسازی،
مشابه پتروشیمی
از نظر تاریخی از
کره جنوبی جلوتر
بوده است. حالا
وضعیت صنعت
خودروسازی
در ایران به چه
شکل است؟!
در حال حاضر
خودروسازی و
پتروشیمی در کره
جنوبی حرف اول
را در دنیا می‌زند
و ما که قبلاً از
این کشور جلوتر
بودیم، نه تنها
عقب‌تریم بلکه ته
جدول هستیم.
لذا همان‌طور که
اشاره کردم، نیاز
به سیاست‌گذاری
و اعمال
تصمیمات جدید
برای توسعه و
سرمایه‌گذاری در
نوع شرکت‌هاست
تا از ظرفیت‌های
آن استفاده کنیم
و تولید خالص و
ناخالص ملی‌مان
را افزایش دهیم.

استراتژیک در کشور انجام نداده‌ایم و به صورت حرفه‌ای عمل نکرده و به جای آن به طور سلیقه‌ای کار کرده‌ایم. این عوامل باعث عدم موفقیت ما شده‌اند. در واقع برنامه‌های استراتژیک دارای مدل‌های ملی و بین‌المللی بوده که نمی‌شود با اعمال سلیقه پیاده شوند؛ اعمال سلیقه باعث عدم موفقیت خواهد شد.

◆ چنانچه توضیحات تکمیلی لازم می‌دانید، عنوان فرمایید.

دولت در مقطع حساس کنونی باید با شناخت چالش‌ها و راهکارهایی که اشاره کردم با پشتیبانی همه‌جانبه بخش خصوصی، نسبت به پیاده‌سازی سیستم‌های یکپارچه مطالعاتی و با تمرکز بر شناسایی اثرات بلندمدت روندهای اقتصادی با اولویت سرمایه‌گذاری انرژی و همچنین استفاده از زیرساخت‌های زنجیره بلوک‌های اقتصادی برای تشخیص و میزان مصرف و پرت انرژی که در اولویت است، اقدام نماید. در حال حاضر مدل‌های تحولی در الگوهای تولید، مصرف، فروش، سرمایه‌گذاری و ... توسط بخش خصوصی تهیه شده و زیرساخت‌های لازم به وجود آمده است و لذا دولت می‌تواند به عنوان بهترین فرصت از این توان استفاده کرده و با استفاده از این سنسورهای هوشمند و مدل‌های کنترلی در موقع وقوع بحران، آن‌ها را مانیتور و مدیریت کند و به وسیله آن‌ها رفع مانع نماید. ◆◆

◆ در مورد تولید ناب و تأثیر محیط آن بر بهبود عملکرد توضیح دهید. آیا می‌توان نمونه‌های عینی از جریان تولید ناب در کشور نشان داد؟

زمینه‌های تولید ناب در کشور ما متنوع است و شامل مواد معدنی، نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی است. با توجه به اینکه ما در ایران مواد هیدروکربنی بالایی داریم، لذا از این منظر جایگاه بالایی در جهان داریم. در حال حاضر تعداد محصولات و مواد اولیه پتروشیمی که ما در ایران صادر می‌کنیم ۳۷ نوع است، در صورتی که کره جنوبی که بعد از ما شروع کرده است، بیش از ۲۵۰ محصولات پتروشیمی صادر می‌کند، لذا بهتر است با انجام سیاست‌های جدید اقتصادی، بخش‌های مختلف در زمینه‌های مواد معدنی، مواد هیدروکربنی مثل نفت و گاز و پتروشیمی، شرکت‌های پایین‌دستی معدنی و پتروشیمی و سایر فعالیت‌هایی که بخصوص در زمینه شرکت‌های دانش‌بنیان در کشور به وجود آورده‌ایم را توسعه داده و با عقد قراردادهای مشترک با کشورهایی که دارنده دانش فنی و با امکانات هستند، همکاری داشته باشیم. کشور ما در صنعت خودروسازی، مشابه پتروشیمی از نظر تاریخی از کره جنوبی جلوتر بوده است. حالا وضعیت صنعت خودروسازی در ایران به چه شکل است؟! در حال حاضر خودروسازی و پتروشیمی در کره جنوبی حرف اول را در دنیا می‌زند و ما که قبلاً از این کشور جلوتر بودیم، نه تنها عقب‌تریم بلکه ته جدول هستیم. لذا همان‌طور که اشاره کردم، نیاز به سیاست‌گذاری و اعمال تصمیمات جدید برای توسعه و سرمایه‌گذاری در نوع شرکت‌هاست تا از ظرفیت‌های آن استفاده کنیم و تولید خالص و ناخالص ملی‌مان را افزایش دهیم.

◆ آیا هرگز به صرافت این افتاده‌ایم که از تجربه جهانی بویژه کشورهای صنعتی پیشرو در تقویت و توسعه عملکرد صنایع کوچک و متوسط به عنوان الگویی برای بهبود وضعیت تولید و اقتصاد کشور استفاده کنیم؟

ما به این صرافت افتاده‌ایم، اما متأسفانه تحریم و نداشتن سرمایه مانع شده است. در واقع ما با وجود تحریم نمی‌توانیم با شرکت‌ها در کشورهای صنعتی مبادله داشته و پول و دانش فنی جا‌جا کنیم. تحریم همه راه‌ها را بسته است؛ در واقع محدودیت‌هایی که تحریم برای ما به وجود آورده عامل بازدارنده در این زمینه بوده است.

◆ چرا تدوین، تصویب و اجرای برنامه استراتژی توسعه صنعتی کشور مغفول است؟

برای اینکه زمینه‌سازی لازم برای پیاده‌سازی برنامه‌های

